

kommun@amal.se

Åmåls kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkesprogram efter tillsyn i Karlbergsgymnasiet 3 i Åmåls kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Åmåls kommun att senast den 17 februari 2020 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Åmåls kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen i skolan är strukturerad och utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner. (16 kap. 6 § skollagen; 4 kap. 1 § gymnasieförordningen; Lgy 11, 2.1. Kunskaper; Förordning om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena (SKOLFS 2010:261); Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2010:14))

Åtgärder

- Rektorn ska se till att undervisningen i skolan är strukturerad och utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Åmåls kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Åmåls kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, En likvärdig utbildning, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det vid skolenheten bedrivs ett medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.
- Rektorn ska se till att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta ingår att se till att personal anmäler och agerar mot kränkningar.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Åmåls kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att skolbiblioteket används kontinuerligt i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Åmåls kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevernas kunskapsresultat samt resultaten av arbetet med trygghet och studiero dokumenteras för skolenheten Karlbergsgymnasiet 3.
- Utifrån en analys av det som framkommer i den dokumenterade uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna för den enskilda skolenheten.
- Rektorn ska också, för den enskilda skolenheten, planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa samt se till att planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen på Karlbergsgymnasiet 3 inte alltid är strukturerad samt utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program. Därtill föreligger brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd genom att elever riskerar att inte få sina eventuella behov av särskilt stöd utredda i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer också att det inte i tillräcklig utsträckning bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och inte heller ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete som syftar till att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. Detta då tillsynen bland annat visar att klimatet som råder på skolan innehåller dåligt språkbruk med fula ord och diskriminerade uttryck. Därtill används inte biblioteket, som finns att tillgå, som en del i undervisningen i syfte att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens och för att främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Dessutom finns brister i rektorns arbete med att följa upp verksamheten på Karlbergsgymnasiet 3.

Föreläggande**Undervisning och lärande**

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inte alltid är strukturerad samt utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program. Detta då tillsynen visar att det skiljer sig åt lärarna emellan när det gäller deras arbete med detta. Det förekommer i vissa fall att eleverna möts av en undervisning där mål och syfte med undervisningen inte tydliggörs för eleverna. I gymnasiegemensamma ämnen säkerställer dessutom inte alla lärare att undervisningen utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program. Att eleverna inte möts av en undervisning som är strukturerad samt utgår från och omfattar examensmålen strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska det för varje nationellt program finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Ett nationellt program består enligt gymnasieförordningen av gymnasiegemensamma ämnen, programgemensamma ämnen, i förekommande fall för inriktningen gemensamma karaktärsämneskurser, programfördjupning, kurser inom det individuella valet och gymnasiearbete. Enligt läroplanen för gymnasieskolan är det skolans ansvar att varje elev på ett nationellt yrkesprogram inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå kraven för en yrkesexamen som innebär att eleven har uppnått en

av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet. Det framgår vidare att varje elev på ett nationellt högskoleförberedande program inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå kraven för en högskoleförberedande examen som innebär att eleven har tillräckliga kunskaper för att vara väl förberedd för högskolestudier.

Strukturerad undervisning

Utredningen visar att undervisningen på Karlbergsgymnasiet 3 inte alltid är strukturerad eftersom eleverna ibland möter undervisning som är otydlig avseende mål, syfte och kunskapskrav. I intervju med eleverna får de besvara frågor om hur lärarna arbetar för att tydliggöra mål, syfte och kunskapskrav för dem. Bland annat berättar eleverna då att det finns lärare som inte tydliggör mål och syfte med den löpande undervisningen för dem men likväl lärare som gör det. Några elever menar att det också skiljer sig åt mellan olika typer av ämnen gällande tydligheten kring mål och syfte eftersom lärare i gymnasiegemensamma ämnen inte förklarar lika tydligt för eleverna varför de ska lära sig saker. Andra elever säger att det finns lärare som tydliggör mål och syfte när de startar upp något nytt område eller ny kurs medan andra inte gör det. Det framkommer att eleverna tycker det är svårt att planera sina studier när lärarna inte tydliggör vad som förväntas av dem. I intervju med eleverna framkommer vidare att det finns lärare som inte ser till att undervisningen innehåller en variation av arbetsformer. Bland annat berättar eleverna att det finns lärare som använder merparten av lektionstiden till en gemensam genomgång vilket får till följd att de inte hinner med enskilt arbete med uppgifter kopplade till lektionen. Likväl finns det lärare som enligt eleverna har för få genomgångar för att de ska kunna förstå innehållet i undervisningen. Enligt eleverna har lärarna inte frågat dem hur de tycker att undervisningen ska genomföras för att de ska lära sig så mycket som möjligt. Lärarna ger i sin tur i intervju flera exempel på hur de arbetar för att undervisningen ska vara strukturerad och säger att det är ett område de pratat om i arbetslagen de är organiserade i på skolenheten. De tillägger dock att det även finns undervisande lärare som tillhör arbetslag vid någon av de andra skolenheter som inryms i skolans lokaler vilket innebär att de inte varit med i dessa samtal inom Karlbergsgymnasiet 3. Några lärare menar att de förklarar för eleverna vad de ska lära sig i de olika kurserna när de kommer till gymnasieskolan i år 1 men att de inte pratar så mycket mer om detta därefter. Några andra lärare säger att de inte pratar med eleverna om kunskapskrav särskilt ofta, trots att de anser att det finns ett sådant behov. I rektorsintervju framgår att rektorn genomfört lektionsbesök under vilka han observerade lärarnas genomförande av undervisningen och därefter återkopplade det som iakttagits till läraren. Under dessa observationer framkom enligt rektorn att det finns lärare som behöver ha en tydligare lektionsplanering av innehållet och också tydliggöra det för eleverna men också att det finns lärare som redan har en struktur i undervisningen. Rektorn säger att han tycker det i allmänhet är tydligt vad lärarna förväntar sig av eleverna.

Examensmålen

Utredningen visar att undervisningen på Karlbergsgymnasiet 3 inte alltid utgår från och omfattar examensmålen. I intervju med rektorn och lärare framgår att det inte finns

något gemensamt arbete på skolenheten för att se till att ett sådant arbete sker. Vi arbetar nog inte direkt med examensmålen, säger lärarna. De berättar vidare att det inte finns något tydligt samlat arbete kring examensmålen men det framkommer att vissa lärare, på eget initiativ, ser till att samverka med andra lärare om detta ibland. Någon menar att det skett vid enstaka tillfällen medan andra säger att det sker regelbundet. Någon säger att hen försökt få till en samverkan mellan lärarna som undervisar i gymnasiegemensamma respektive programgemensamma ämnen kring examensmålen, men inte lyckats med det. Läraren säger vidare att hen ser till att färga in examensmålen i det ämne hen själv undervisar i. Lärarna berättar att resultatet på en elevenkät som genomfördes förra året visade att eleverna varken kände till att det finns examensmål eller vilka som gäller för just deras program. I intervju med eleverna framgår att lärarnas arbete med att låta examensmålen genomsyra undervisningen skiljer sig åt mellan programmen. Några elever ger som exempel att de inte kan se att examensmålen genomsyrar utbildningen i de fall elever från olika program samläser ett gymnasiegemensamt ämne. Enligt dessa elever är det främst i gymnasiegemensamma ämnen som de inte kan se att undervisningen utgår från och omfattar examensmålen. Andra elever säger att det märks i ett par ämnen men inte i övrigt. I rektorsintervjun ombeds rektorn berätta hur lärarna arbetar för att examensmålen ska genomsyra elevernas utbildning. Rektorn säger då att detta inte diskuterats med lärarna och att han av den orsaken inte känner till hur lärarna gör.

Motivering till föreläggande som ingripande

Åmåls kommuns verksamhet vid Karlbergsgymnasiet 3 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Åmåls kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd. Även om det finns ett pågående utvecklingsarbete avseende särskilt stöd finns det brister i skolans arbete med att utreda elevernas behov av särskilt stöd skyndsamt. Det framgår att det inte är säkerställt att alla lärare alltid anmäler elevers behov av särskilt stöd till elevhälsan vilket innebär att en utredning inte kan påbörjas i rätt tid. Exempelvis framgår det att elever, vars behov inte har anmälts till elevhälsan och därmed inte heller utretts, istället har fått extra anpassningar under lång tid utan att dessa har gett avsedd effekt för elevernas måluppfyllelse. Elever riskerar därmed att lång tid, i vissa fall flera terminer av utbildningen, passerar utan att deras behov av särskilt stöd utreds vilket inte är förenligt med lagstiftningen.

I skollagen anges att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska

han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Enligt läroplanen för gymnasieskolan har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att elever som behöver särskilt stöd eller andra stödåtgärder får detta.

Utreda elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionens utredning visar att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt på skolenheten. I såväl intervjuer som de dokumentstudier Skolinspektionen genomfört inför och under tillsynsbesöket framgår att det finns elever vars behov av särskilt stöd inte utretts trots att eleverna riskerar att inte nå betyget E eller redan har fått betyget F i en eller flera kurser. Enligt rektorn finns det för få utarbetade åtgärdsprogram i förhållande till antalet elever som inte når eller riskerar att inte nå betyget E. Att det är så som rektorn beskriver är något som identifierades redan vid skolenhetens uppföljning av kunskapsresultat läsåret 2017/18, vilket framgår i dokumentet Systematiskt kvalitetsarbete Rapport Läsår/arbetsår 2017/2018. I samma dokument framgår att rektorn identifierat brister i skolans uppföljning av elevernas skolsituation, både avseende kunskapsresultat och mående. Det framgår vidare att identifierad brist bland annat handlar om att rektorn inte fått information om elever som riskerar att inte nå målen. Därtill finns i dokumentet en beskrivning av ett utvecklingsarbete som ska inledas läsåret 2018/19, vilket också rektorn berör i intervjun under tillsynsbesöket. I intervjun berättar rektorn att det finns ett pågående utvecklingsarbete på skolenheten. Rektorn säger vidare att det pågående arbetet bland annat ska leda till att alla lärare inte ska dröja, utan så snart som möjligt ska ta elevärenden vidare till elevhälsan och rektorn i de fall de uppmärksammar att extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska nå minst betyget E. Enligt rektorn och elevhälsan finns det upprättade rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd men det saknas en samsyn kring arbetet på skolan. Det yttrar sig exempelvis på så sätt att vissa lärare följer rutinen medan andra inte gör det. Även lärarna berättar i intervju om de nya rutinerna för arbetet. Bland annat berättar de att det finns så kallade elevuppföljningsmöten under vilka de följer upp hur det går för eleverna kunskapsmässigt. Emellertid säger de att det inte är uttalat att de vid dessa tillfällen ska prata med elevhälsan om hur arbetet med extra anpassningar avlöper för eleverna. Enligt elevhälsan är det lärarna som ansvarar för arbetet med extra anpassningar. De säger att elevhälsan är delaktig på så sätt att de kan diskutera arbetet med lärarna i samtal som förs vid elevuppföljningar men att de inte har besökt undervisningen för att ta del av hur arbetet fungerar i praktiken. Både rektorn och elevhälsan säger att eleverna får extra anpassningar men att dessa kan pågå över tid. Enligt rektorn finns det elever som får extra anpassningar termin efter termin utan att elevens behov av särskilt stöd utretts trots att de extra anpassningarna inte gett avsedd effekt. Rektorn säger att elevernas behov av särskilt stöd borde utretts men att det inte har gjorts. Det förekommer att extra anpassningar pågår över tid utan att utredning av behov av särskilt stöd initieras trots att det borde göras utifrån omfattning och varaktighet, säger även elevhälsan. Enligt elevhälsan och rektorn utreds inte elevens behov av särskilt stöd alltid skyndsamt. Av de lärare som intervjuats under besöket är det få som kan beskriva huruvida elevernas behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Lärarna säger att

de inte kan redogöra för det eftersom de inte har några faktiska elevärenden att referera till. Emellertid är det en av lärarna som menar att utredning gjorts skyndsamt i det ärende som hen personligen tagit upp med elevhälsan och rektorn. I intervju med rektorn pratar Skolinspektionen och rektorn om antalet elever där en utredning av elevernas behov av särskilt stöd behöver göras utifrån att eleverna riskerar att inte nå betyget E eller där de redan har ett eller flera F. Rektorn säger då att elevernas behov av särskilt stöd troligen kommer att vara utrett innan vårterminens slut och att det finns förutsättningar inom huvudmannens organisation att klara av det.

Motivering till föreläggande som ingripande

Åmåls kommuns verksamhet vid Karlbergsgymnasiet 3 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Åmåls kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det inte i tillräcklig utsträckning bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och inte heller ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete som syftar till att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet för eleverna på skolenheten. Visserligen finns ett visst gemensamt värdegrundsarbete och ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling på Karlbergsgymnasiet i sin helhet. Emellertid har arbetet inte fullt ut gett avsedd effekt, så att eleverna på Karlbergsgymnasiet 3 får en utbildning i en miljö som bygger på de värden som läroplanen anger att den ska. Tillsynen visar att klimatet som råder på skolan innehåller dåligt språkbruk med nedvärderande ord och diskriminerade uttryck. Vidare framgår det att detta är så pass vanligt förekommande att personal inte längre uppmärksammar det och därmed inte heller alltid ingriper. Därtill saknas en samsyn hos lärarna på skolenheten avseende vad som är acceptabelt och inte när det gäller elevernas sätt att uttrycka sig. Dessutom saknas samsyn om vilka händelser som ska anmälas som kränkande behandling. Detta innebär att arbetet med att både följa upp och åtgärda kränkningar försvåras eftersom allt inte kommer till de ansvarigas kännedom.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Vidare framgår att en lärare eller personal som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn. Enligt läroplanen för gymnasieskolan vilar skolväsendet på demokratins grund. Skollagen slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt

motverkas. Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt. Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och ett aktivt värdegrundsarbete

Utredningen visar att det saknas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever på skolenheten samt att det också saknas ett aktivt värdegrundsarbete som motsvarar behovet som finns på skolenheten. I intervju med elever, lärare och elevhälsa framkommer att det förekommer dåligt språkbruk och diskriminerande uttryck elever emellan. I en av de tre elevintervjuerna som genomförts under besöket uttrycker eleverna att de bemöter varandra med respekt och de berättar inget om att det förekommer dåligt språkbruk eller en hård jargong. I båda de två andra elevintervjuerna berättar eleverna däremot att det är en hård jargong på skolan. Eleverna i de intervjuerna ger flera exempel på uttryck som inte stämmer överens med grundläggande värden som anges i skollag och läroplan. Bland annat berättar några elever att det är vanligt förekommande med uttryck som "böjjävel" och "idiot". Vissa av dessa uttryck ingår enligt eleverna som en del i det dagliga språket de använder sig av till varandra. Även elevhälsan säger att det finns en hård jargong som är mer eller mindre accepterad på skolan. Eleverna själva menar att ingen tar illa upp av jargongen som finns och att de skulle sluta använda dåliga uttryck om det visar sig att någon blir "stött". I vissa delar av skolan förekommer enligt lärare en grovt rasistisk jargong som inte går att undgå att höra. Även representanter för elevhälsan berättar att ett språkbruk med inslag av främlingsfientliga och homofoba uttryck är vanligt förekommande och att vissa lärare inte uppmärksammar det och ingriper. Enligt några av eleverna förstår lärarna att de skojar med varandra när de uttrycker sig på så sätt som de gett exempel på. Eleverna säger vidare att lärarna inte ingriper om de ser att alla inblandade skrattar men att de säger till om det blir "för otrevligt". Andra elever säger att de flesta lärare ingriper och samtalar med elever om de "går över gränsen". Lärare berättar i intervju att de säkert har olika toleransnivå och troligen ganska olika syn på vad som är att anse som en kränkning och vilka ord som är olämpliga. Det skulle vara bra att ha en samsyn kring ingripande, agerande och anmälan om kränkande behandling, säger lärarna. Ingen av de intervjuade lärarna har gjort någon anmälan om kränkande behandling eller diskriminering men säger att det finns rutiner för hur arbetet med detta ska gå till på skolan, att det är något som visar sig i skolans plan mot kränkande behandling. I skolans *Plan mot kränkande behandling Karlbergsgymnasiet Åmål 2019-2020* framgår en sådan rutin som lärarna berättar om. Av planen går att utläsa att den omfattar verksamhetsformerna gymnasieskola samt gymnasiesärskola och det går således inte att särskilja de olika skolenheternas resultat eller arbete i dokumentet. Även om rektorn uppger att det är möjligt att särredovisa resultat av elevenkäten då eleverna uppger vilket program de läser när de besvarar enkäten redovisas resultaten gemensamt i dokumentationen Skolinspektionen fått ta del av. I planen framgår att det görs; en utvärdering av fjolårets plan, en kartläggning inför årets plan samt en beskrivning av genomförandet av främjande och förebyggande åtgärder i kommande arbete. Som exempel kan nämnas att de utifrån kartläggningen

valt att arbeta med följande områden; Motverka kränkande behandling, Trygghet samt Studiero. Det framgår även att det är en stor andel av eleverna som i skolans elevenkät *Skolenkät Karlberg* uppgett att de upplever otrygghet och utsatthet i skolan och att enkätresultatet för skolenheten avseende dessa frågor ligger lägre än resultatet i riket. Samtliga elevgrupper ger visserligen exempel på insatser som skolan gör för att förebygga och åtgärda otrygghet. Bland annat säger de att lärarna samtalar med dem såväl individuellt som i grupp om bland annat språkbruk och bemötande. De berättar också att skolan anordnat föreläsningar kring ämnen så som funktionsvariationer, sexuella läggningar och mobbning. I dokumentationen som huvudmannen inkommit med inför tillsynen framgår att lärarna deltagit i ett kompetensutvecklingsarbete gällande värdegrunden under läsåret 2018/19. Bland annat har lärarna regelbundet arbetat tillsammans med delaktighet och inflytande samt att främja likabehandling med hjälp av Skolverkets stödmaterial. Enligt vad som framgår i skolans plan mot kränkande behandling ställdes en fråga till eleverna i början av vårterminen 2019 för att ta reda på om de märkt av fortbildningsinsatsen. Enligt eleverna som besvarat frågan har de dock inte märkt av fortbildningsinsatsen. Enligt rektorn är det en trygg och lugn miljö för elever på skolan även om det finns vissa elever som gett uttryck för att de inte upplever sig trygga. Rektorn uppger att han inte heller känner till den jargong med nedvärderande, homofoba och främlingsfientliga inslag som elever, lärare och elevhälsa berättat om, mer än genom informationen han fått i de anmälningar om kränkande behandling som inkommit till rektorn. Rektorn säger att det inkommit två anmälningar om kränkande behandling denna termin varav den ena rörde rasism vid ett bråk som uppstått. Enligt rektorn finns det också en upprättad rutin för hur arbetet med anmälan om kränkande behandling ska gå till men det kanske inte finns en samsyn bland lärarna avseende vad som ska anmälas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Åmåls kommuns verksamhet vid Karlbergsgymnasiet 3 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Åmåls kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket på Karlbergsgymnasiet 3 inte i tillräcklig utsträckning används för att främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Även om det finns ett skolbibliotek som är lättillgängligt för eleverna på skolan framgår det att det vid tiden för tillsynen inte används som en del av utbildningen. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen.

Av skollagen framgår att eleverna i gymnasieskolan ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen och för att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens.

Utredningen visar att det finns ett skolbibliotek på Karlbergsgymnasiet 3 som är placerat centralt på skolans huvudvåning och är lättillgängligt för eleverna. Enligt informationen rektorn inkommit med inför tillsynen finns ett varierat utbud av böcker,

en skolbibliotekarie som tjänstgör i biblioteket samt en studiehall för en lugn och avslappnad studiemiljö. Enligt eleverna används dock endast skolbiblioteket vid enstaka tillfällen. De ger som exempel att det används för att ladda datorn, spela kort och för att plugga. Några av eleverna säger att de gått till skolbiblioteket tillsammans med en lärare vid ett tillfälle men att besöket var kort. Andra elever säger att de varit där och lånat en bok. Ingen av eleverna som intervjuats kan beskriva att biblioteket används regelbundet eller att det finns litteratur anpassad för de program som de går. Enligt vissa elever är de inte heller intresserade av att läsa eller att använda sig av böcker i undervisningen. De säger vidare att de har datorer som de kan använda sig av. Enligt rektorn känner han inte till hur skolbiblioteket används i undervisningen. Rektorn berättar att de identifierat att det finns elever som i högre utsträckning behöver använda skolbiblioteket. Rektorn säger att de det kommande läsåret ska arbeta med att utveckla användandet av skolbiblioteket, bland annat med hjälp av en förstelärare med särskilt uppdrag kopplat till skolbiblioteket.

Motivering till föreläggande som ingripande

Åmåls kommuns verksamhet vid Karlbergsgymnasiet 3 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Åmåls kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på Karlbergsgymnasiet 3. Bedömningen görs mot bakgrund av att dokumenterad uppföljning som finns av såväl kunskapsresultat som resultat av arbetet med trygghet och studiero är gemensamt med andra skolenheter och därmed inte utgör en samlad bild av utbildningens resultat och kvalitet specifikt för skolenheten Karlbergsgymnasiet 3 vilket innebär att det inte går att särskilja resultat för enheten. Eftersom uppföljningen av skolenhetens kunskapsresultat och resultat avseende arbetet med trygghet och studiero brister kan rektorn inte analysera dessa och inte heller besluta om och planera för åtgärder som är nödvändiga för att utveckla verksamheten.

I skollagen anges att rektor ska ansvara för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Utredningen visar att det inte finns någon dokumenterad uppföljning där det går att utläsa resultat för skolenheten Karlbergsgymnasiet 3. Uppföljningen som gjorts och finns dokumenterad i dokumentet *Systematiskt kvalitetsarbete Rapport Läsår/arbetsår*

2017/18 är en rapport för Karlbergsgymnasiet i sin helhet och omfattar således de samlade resultaten för flera skolenheter. I dokumentationen särredovisas varken kunskapsresultat eller resultat av arbetet med trygghet och studiero för Karlbergsgymnasiet 3. I dokumentet står också skrivet att det inte finns någon tradition av att analysera verksamheten vid gymnasieskolan. Vidare framgår att enskilda lärare gör utvärderingar av sin undervisning men att det saknas rutiner för arbetet på arbetslags-, enhets- och skolenivå. I intervju med lärare berättar de att de varken under ledning av tidigare eller nuvarande rektorn deltagit i någon uppföljning av resultat på skolenhetsnivå. Däremot säger de att arbetslagen under höstterminen fick ta del av statistik över andel elever med gymnasieexamen på skolan och i riket och pratade om orsaken till resultatet. I *Systematiskt kvalitetsarbete Rapport Läsår/arbetsår 2017/18* framgår att de på skolenheten har identifierat att de under läsåret 2018/19 behöver arbeta med en kontinuerlig uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat och hur resultat av värdegrundsarbetet utvecklas på de olika skolenheterna. Som ett led i det arbetet planerar de för att införa tydligare elevuppföljningar.

När rektorn under intervju ombedes berätta hur de följer upp kunskapsresultat för Karlbergsgymnasiet 3 berättar han hur arbetet är tänkt att genomföras framöver på skolenheten. Exempelvis att de kommer sammanställa betyg och analysera dessa. Därtill berättar han att lärarna kommer få i uppgift att individuellt analysera resultat i förhållande till genomförd undervisning och därefter diskutera detta tillsammans i ämnes- och arbetslag. Rektorn säger att analysen som de planerar att göra vid läsårets slut 2018/19 kommer att ligga till grund för utvecklingsåtgärder och kompetensutvecklingsinsatser nästa läsår. Rektorn berättar att arbetet med att följa upp resultat framöver kommer att ingå i det löpande arbetet som görs på skolan och därmed ske systematiskt över hela läsåret. Enligt rektorn finns det en planering för vilka resultat som ska följas upp, hur arbetet ska genomföras och hur lärarna ska involveras i arbetet. Därtill kommer det systematiska kvalitetsarbetet göras på skolenhetsnivå framöver, säger rektorn.

Det framgår vidare av utredningen att det även vad gäller resultaten av arbetet med trygghet och studiero saknas dokumenterad uppföljning för skolenheten Karlbergsgymnasiet 3. Avseende uppföljning av arbetet med trygghet och studiero sker det genom elevenkäter som genomförs två gånger per läsår för hela skolan. På hösten får eleverna svara på alla frågor i enkäten medan de i vårens enkätomgång får besvara ett urval av frågor som ställs utifrån de fokusområden som respektive program valt att arbeta med. I intervju med rektorn och lärarna framgår att enkätresultaten för elevenkäten avseende trygghet och studiero särredovisas så att resultat för Karlbergsgymnasiet 3 framgår. Lärarna säger att de har fått ta del av enkätresultat per program och diskuterat dessa med varandra i arbetslagen, men att det gjordes med tidigare rektorn. Enligt lärarna har inget sådant arbete ännu gjorts för skolenheten som tillsynen avser. I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen framgår ingen dokumentation över resultat av arbetet med trygghet och studiero som avser Karlbergsgymnasiet 3. I skolans plan mot kränkande behandling, som avser verksamhetsformerna gymnasieskola och gymnasiesärskola och som gäller för hela skolan Karlbergsgymnasiet, redovisas resultat av genomförd enkät. Dock redovisas inga resultat per program eller för respektive skolenhet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Åmåls kommuns verksamhet vid Karlbergsgymnasiet 3 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Åmåls kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Åmåls kommun uppfyller författningarnas krav inom följande områden.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Bedömning och betygssättning

På Skolinspektionens vägnar

Ingrid Hesslén Brunius
Beslutsfattare

Susanne Nordberg
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Karlbergsgymnasiet 3

Fakta om Karlbergsgymnasiet 3

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Åmåls kommun under våren 2019. Karlbergsgymnasiet 3 besöktes av Skolinspektionen den 22 och den 23 maj 2019.

Karlbergsgymnasiet 3 är en kommunal gymnasieskoleenhet vars huvudman är Åmåls kommun. Skolenheten erbjuder utbildning på de nationella programmen; teknikprogrammet, industritekniska programmet, humanistiska programmet samt el- och energiprogrammet. Därtill erbjuds utbildning på introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val. Det går ca 192 elever på skolan och skolenheten leds av en rektor.